

SPRÅKNÄMNDEN FÖR FINLÄNSKA TECKENSPRÅK – det 80:e mötet

Tid fredagen den 15 oktober 2021 kl. 12.02–14.49

Plats videomöte (Zoom)

Närvarande:

medlemmar	Janne Kankkonen	
	Laura Kanto	närvarande § 6–9
	Pekka Pasanen	
	Thomas Sandholm	
	Mari Virtanen	vice ordförande
	Lena Wenman Elin Westerlund	
sekreterare	Maria Andersson-Koski	närvarande § 6–12
	Leena Savolainen	
gäster	Jenny Derghokasian	Finlands Dövas Förbund
	Päivi Mäntylä	Finlands Dövas Förbund
Frånvarande:	Sanna Paasonen	ordförande

PROTOKOLL

§ 1 Mötet öppnas

Vice ordförande Mari Virtanen öppnade mötet kl. 12.02 och uppgav att hon fungerar som mötets ordförande under ordinarie ordförande Sanna Paasonens frånvaro. Virtanen konstaterade också att mötet är det första för den nya treårsperioden som inleddes 1.6.2021.

§ 2 Mötets laglighet och beslutsförhet

Vice ordföranden konstaterade att mötet var lagenligt sammankallat och beslutsfört.

§ 3 Mötets föredragningslista

Föredragningslistan godkändes utan ändringar.

§ 4 Justering av föregående mötesprotokoll

Nämndmedlemmar som varit verksamma under föregående treårsperiod justerade det finska och svenska protokollet från föregående möte (det 79:e mötet, 5.5.2021). Båda protokollen godkändes utan ändringar.

Mötesprotokollen (75–79) har ännu inte producerats på finskt teckenspråk. Språkrådgivarna vid Finlands Dövas Förbund föreslog att de ger ett förslag på hur protokollen på finskt teckenspråk kunde utvecklas. Förslaget behandlas på decembermötet.

Beslut 1: Vi beslöt att behandla förslaget på följande möte.

§ 5 Val av person som gör det teckenspråkiga mötesreferatet

Janne Kankkonen valdes att teckna det teckenspråkiga mötesreferatet.

§ 6 Presentation av medlemmar och information om nämndens arbetsätt

Nämndens medlemmar, sekreterare och Finlands Dövas Förbunds språkrådgivare presenterade sig. Därefter berättade vice ordförande och sekreterarna om vilka uppgifter språknämnden har enligt lagen, samt vilka ekonomiska ramar nämnden arbetar inom. Slutligen gick vi igenom hur den fyrspråkiga Teckenspråknämnden arbetar och hur den fungerar i relation till Finlands Dövas Förbund språkrådgivning.

§ 7 Förslag på vice ordförande

Språkinstitutets direktör utser vanligen vice ordförande samtidigt som de nya medlemmarna utses. Denna gång flyttades utnämningen av vice ordförande till hösten. Strax innan mötet utsåg Språkinstitutets direktör Mari Virtanen till Teckenspråknämndens vice ordförande. Vi konstaterade därmed att det inte längre fanns behov för att diskutera punkten.

§ 8 Teckenspråknämnden som beställare av slutarbete

Lena Wenman berättade att hennes examensarbete *Översättningsutmaningar i finlandssvenskt teckenspråk – en autoetnografisk studie* är inne på slutrakan. Inför mötet hade nämndens medlemmar fått ett teckenspråkigt sammandrag av arbetets innehåll och av arbetsprocessen. Nedan presenteras ett urval punkter som dök upp i Wenmans presentation och den påföljande diskussionen:

- Tidigare gladdes man över att det överhuvudtaget gjordes översättningar till finlandssvenskt teckenspråk. Nu finns det en större möjlighet och vilja att också satsa på översättningarnas språkliga kvalitet.

- Eftersom finlandssvenskt teckenspråk omges av dominerande teckenspråk, gynnas översättaren av kunskaper i fyra språk: utöver insikter i finlandssvenskt teckenspråk och svenska behöver översättaren också ha kunskaper i finskt och svenskt teckenspråk. Språkkunskaperna stöder översättaren i processen att identifiera idiomatiska teckensval och språktypiska grammatikaliska lösningar. Därtill bidrar språkkunskaperna till fler konkreta arbetsverktyg.
- Konstanta utmaningar för översättaren: vad gör jag då källtexten innehåller begrepp som saknar en motsvarighet på finlandssvenskt teckenspråk? Kan jag låna tecken från finskt eller svenskt teckenspråk? Kan jag själv eller i samarbete med Finlands Dövas Förbunds språkrådgivning, skapa en ny teckenmotsvarighet för begreppet?

Teckenspråksnämnden tackade Wenman för att hon hållit nämnden a jour om arbetet och arbetsprocessen. Wenman presenterar sitt slutarbete på Humaks seminarium i november. Mari Virtanen representerar nämnden på seminariet.

§ 9 Treårsplan – inledande diskussion

Vi diskuterade de tre ärenden (a–c) som blivit på hälft under föregående treårsperiod. Utöver dessa diskuterade nämnden svårigheten för barn och deras familjer att få teckenspråksundervisning och överhuvudtaget komma i kontakt med teckenspråk (d).

- a) Undervisning i finskt och finlandssvenskt teckenspråk
 - Inkluderas i treårsplanen
- b) Uppdatering eller komplettering av publikationen *Hur ser en bra teckenspråkig översättning ut?*
 - Inkluderas i treårsplanen
- c) Lätt teckenspråk (selkoviittominen) / klart teckenspråk (selkeä viittominen)
 - Inkluderas i treårsplanen. För att behandla formerna av teckenspråk behöver nämnden ändå få stöd i forskning.
- d) Barnens möjlighet att bli teckenspråkiga
 - Inkluderas i treårsplanen. Laura Kanto berättade att man ifjol inom VIKKE-projektet gjorde en kartläggning av över 164 barns teckenspråkskunskaper och språkmiljöer. Utifrån kartläggningen kan man konstatera att barnens rätt till teckenspråk enbart uppfylls för ett fåtal familjer. Nämnden fortsätter överväga på vilket sätt ärendet kunde tas upp till behandling.

Diskussionen om treårsplanen fortsätter på följande möte.

§ 10 Övriga ärenden

- a) Vi konstaterade att [Utbildningsstyrelsens svar](#) (6.8.2021) på Teckenspråksnämndens [öppna brev](#) (9.4.2021) inkommit. Av Utbildningsstyrelsens svar framgår att deras representanter är väl införstådda med ärendet, men trots detta erbjuder svaret inga direkta lösningar. Det största problemet är bristen på finansiering. Nämnden önskade att man nu på konkret nivå söker lösningar på de allvarliga problem som påtalas i brevet (såsom avsaknaden av undervisningsmaterial för båda teckenspråken och inkludering av finskt teckenspråk i allmänna språkexamen). Därtill önskade nämnden att exempelvis Finlands Dövas Förbund skulle ta sig an saken.
- b) Justitieministeriet utarbetar som bäst ett [språkpolitiskt program](#) (projektets nummer OM071:00/2020) som utöver nationalspråken finska och svenska, uppmärksammar övriga språk som talas i Finland. I programmet läggs särskild fokus på samiska språk, romani, karelska och teckenspråken. Sanna Paasonen och Maria Andersson-Koski deltog i ett hörande som ministeriet ordnade i september. Teckenspråksnämndens medlemmar har getts tillgång till dokument från tillfället.

Beredningen av programmet fortsatte 15.10.2021 då Justitieministeriet ordnade ett hörande för sakkunniga i språkrevitalisering. Från Teckenspråksnämnden deltog Laura Kanto och Maria Andersson-Koski. Meningen är att det språkpolitiska programmet står klart 31.12.2021.

§ 11 Meddelanden

- a) Nordic Signed Language Corpus Network (NSLCN)
- [Den första workshopen](#) i Stockholm har flyttats från hösten 2021 till 10–11.3.2022.
- b) Forskningspublikationer:
- Nina Sivunen (2021). [Kuurojen turvapaikanhakijoiden kielikäsityksien muokkautuminen turvapaikkaprosessin aikana](#). Puhe ja kieli, 41:2, 159–178.
 - Hanna Lindberg (2021). [National Belonging Through Signed and Spoken Languages: The Case of Finland-Swedish Deaf People in the Late Nineteenth and Early Twentieth Centuries](#). Palgrave Macmillan.
 - Maija Karoliina Koivisto & Hisayo Katsui (2021). ["Meitä on uhattu vainota ja tahdotaan hävittää kenties sukupuuttoon": viittomakielisen yhteisön keskustelut kuurojen välistä avioliitoista ja avioliittolaista kuuromykkäinlehdissä vuosina 1896–1930](#). Historiallinen Aikauskirja, 119:2/2021, 180–194.

- c) Nordiska teckenspråksnätverket har publicerat webbplatsen [Nordisk TegnTube](#).
- d) Det fyraåriga forskningsprojektet [ShowTell](#) har påbörjats vid Jyväskylä universitet (se [forskarintervju](#) på Youtube). Projektet finansieras av Finlands akademi.
- e) Vaarala & al. (2021). [Kielivaranto. Nyt! Monikielisyys vahvuudeksi -selvityksen \(2017\) seuranta](#) (fri översättning: Uppföljning av utredningen (2017) *Språkreserv. Nu! Flerspråkighet som en resurs*. Centralen för tillämpad språkforskning, Jyväskylä universitet.

§ 13 Följande möte

Följande möte var inprickat 16.12.2021. Men eftersom nämndens ordförande var förhindrad att delta beslöt vi att enas om en ny tidpunkt i december. Sekreterarna reder en lämplig tidpunkt.

§ 14 Mötet avslutas

Vice ordföranden avslutade mötet kl. 14.49.

Vid protokollet

Justerat av

Maria Andersson-Koski
sekreterare

Mari Virtanen
ordförande